

Sygn. akt I UK 199/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka (przewodniczący)

SSN Dawid Miąsik (sprawozdawca)

SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania K.W.D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.

z udziałem zainteresowanego Przedsiębiorstwa Przetwórstwa Papierniczego „T.”

Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w likwidacji

o ustalenie podlegania ubezpieczeniu,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 10 października 2019 r.,

skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 20 grudnia 2017 r., sygn. akt III AUa (...),

1. oddała skargę kasacyjną,

**2. zasądza od organu rentowego na rzecz odwołującego się
kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów
zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 20 grudnia 2017 r., III AUa (...) Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. (organ rentowy) od wyroku Sądu Okręgowego w Ł. z 6 lipca 2017 r., VIII U (...). Wyrokiem tym Sąd pierwszej instancji zmienił decyzję organu rentowego z 1 czerwca 2012 r. stwierdzającą, że K.D. (ubezpieczony) nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym od dnia 21 czerwca 2006 r. jako pracownik PPP T. Sp. z o.o. w likwidacji w Ł.. Zmieniając zaskarżoną decyzję, Sąd pierwszej instancji uznał, że ubezpieczony podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z powyższego tytułu.

Oddalając apelację organu rentowego Sąd drugiej instancji w zakresie istotnym dla postępowania kasacyjnego stwierdził, że skoro w decyzji organu rentowego rozstrzygnięto, że ubezpieczony nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym od dnia 21 czerwca 2006 r. z określonego tytułu, to przedmiotem postępowania sądowego mogła być jedynie kwestia, czy ubezpieczony od dnia wskazanego w decyzji organu rentowego podlegał albo nie podlegał tym ubezpieczeniom. W konsekwencji Sąd drugiej instancji nie mógł rozstrzygać, czy stosunek pracy łączący ubezpieczonego z likwidowaną spółką wygaś w dniu 19 czerwca 2012 r., czy też wcześniej, lecz po 21 czerwca 2006 r.

Organ rentowy zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) skargą kasacyjną w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie art. 477⁹ § 1 i art. 477¹⁴ § 1 i 2 k.p.c., przez „objęcie kontrolą tylko okresu, od którego ubezpieczony miał podlegać ubezpieczeniom społecznym, to jest tylko dnia 21 czerwca 2006 r., a nie całego okresu od 21 czerwca 2006 r. aż do dnia wydania zaskarżonej decyzji, to jest 1 czerwca 2012 r. Organ rentowy wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na uwzględnienie, ponieważ powołanych w jej podstawie przepisów (art. 477⁹ § 1 i art. 477¹⁴ § 1 i 2 k.p.c.) nie można naruszyć w sposób zarzucany przez organ rentowy.

Z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, że o naruszeniu przez Sąd drugiej instancji przepisów postępowania w stopniu mogącym wywrzeć wpływ na wynik postępowania apelacyjnego można mówić jedynie wówczas, gdy wydane orzeczenie przekłada się na wadliwe zastosowanie przepisów prawa materialnego (wyroki Sądu Najwyższego: z 17 marca 2006 r., I CSK 63/05, LEX nr 179971; z dnia 21 stycznia 2010 r., I CSK 209/01, niepublikowany oraz postanowienia Sądu Najwyższego: z 25 marca 2010 r., I CSK 252/09, LEX nr 578129; z 7 stycznia 2013 r., I UK 508/12, LEX nr 1555230). Aby jednak możliwe było stwierdzenie przez Sąd Najwyższy, że uchybienie proceduralne miało miejsce, w podstawach skargi muszą znaleźć się przepisy prawa materialnego, których zastosowanie w wyniku błędu procesowego Sądu drugiej instancji doprowadziło do wydania orzeczenia o innej treści, niż w przypadku prawidłowego procedowania na etapie postępowania apelacyjnego (wyroki Sądu Najwyższego: z 12 stycznia 2017 r., I CSK 16/16, LEX nr 2238239; z 13 stycznia 2016 r., III UK 49/15, LEX nr 1968448; z 9 lipca 2014 r., I PK 316/13, LEX nr 1511811; z 22 października 2013 r., II PK 24/13, OSNP 2014 nr 9, poz. 127). Tymczasem w podstawach skargi kasacyjnej organu rentowego brak jakiegokolwiek przepisu prawa materialnego. Już z tej przyczyny Sąd Najwyższy nie mógłby stwierdzić, by jakiegokolwiek uchybienie proceduralne Sądu Apelacyjnego mogło mieć wpływ na wynik sprawy.

Niezależnie od powyższego Sąd Najwyższy stwierdza, że art. 477⁹ § 1 i art. 477¹⁴ § 1 i 2 k.p.c., choć są przepisami prawa procesowego, nie normują zasad procedowania przez Sąd drugiej instancji. Artykuł 477⁹ § 1 k.p.c. reguluje zasady wnoszenia odwołania, zatem nie można tego przepisu naruszyć przez zmianę decyzji organu rentowego (oddalenie apelacji od wyroku zmieniającego decyzję organu). Powołanie go w podstawie skargi kasacyjnej w niniejszej sprawie wskazuje na ewidentny brak zrozumienia treści wynikającego z niego unormowania. Z kolei art. 477¹⁴ § 1 i 2 k.p.c. są przepisami adresowanymi do Sądu pierwszej instancji (postanowienie Sądu Najwyższego z 6 grudnia 2007 r., I UK 262/07, LEX nr 864069; wyrok Sądu Najwyższego z 5 listopada 2009 r., II UK 102/09, LEX nr 574539). Sąd drugiej instancji nie może zatem naruszyć tych przepisów. Niezależnie od powyższego, Sąd Najwyższy stwierdza, że art. 477¹⁴ k.p.c. jest przepisem regulującym sposób rozpoznania odwołania od decyzji organu

rentowego i treść rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji: oddalenie odwołania (§ 1) albo zmiana zaskarżonej decyzji (§ 2). Przepis ten może zostać naruszony tylko wówczas, gdy Sąd pierwszej instancji uwzględni odwołanie a w sentencji wyroku je oddali albo gdy nie uwzględni odwołania, choć w sentencji wyroku zmienił zaskarżoną decyzję (per analogiam zob. wyrok Sądu Najwyższego dotyczący art. 385 i art. 386 k.p.c. z 21 czerwca 2013 r., III SK 36/12, LEX nr 1353231).

Przy tak skonstruowanej podstawie skargi kasacyjnej organu rentowego Sąd Najwyższy nie miał żadnej możliwości skorygowania błędu popełnionego przez Sąd drugiej instancji, który zakresem rozpoznania a następnie rozstrzygnięcia powinien objąć cały okres podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu wskazanego w zaskarżonej decyzji organu rentowego (zatrudnienia odwołującego się PPP T. Sp. z o.o. w likwidacji w Ł.) od 21 czerwca 2006 r. do ewentualnej daty ustania tego (i tylko tego) tytułu (per analogiam zob. wyroki Sądu Najwyższego z 7 marca 2006 r., I UK 195/05, OSNP 2007 nr 3-4, poz. 55; z 20 maja 2014 r., I UK 421/13, LEX nr 1480156; z 15 grudnia 2009 r., II UK 138/09, OSNP 2011 nr 13-14, poz. 192; z 19 października 1994 r., II URN 28/94, OSNAPiUS 1995 nr 4, poz. 51; z 30 stycznia 2018 r., I UK 529/16, LEX nr 2459723; postanowienie Sądu Najwyższego z 5 września 2008 r., II UK 104/08, LEX nr 658183).

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

as